

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr., egy hére 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztése t fele ősz
Kutasi Imre
kiadó s. laptulajdonos

Szerkesztősej Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Sötét pontok.

Debreczen, január 27.

(-s.) A legutolsó politikai szenzáció Széll Kálmán bécsi útja s az, hogy ha nem is a disszidensek, de azok az elemek nyomultak előtérbe, kik a békét még a legtulzottabb engedékenység, még a szabadelvűpárt némi megaláztatása árán is óhajtják.

Ma még azért semmi bizonyosat sem tudunk, de tudjuk, hogy az ellenzék a béke feltételek diktálásában olyan volt, akár az őszi légy, tudjuk, hogy azokat a feltételeket elfogadni képtelenség lett volna és tudjuk, hogy a kormány hozzájárulásával létre jött Széll féle formula is oly messze esik az ellenzéki feltételektől, mint Makótól Jeruzsálem.

Már most ha csakugyan igaz, hogy a béke létre jön s ha csakugyan következetes az ellenzék, úgy mindenesetre újabb engedményeket kellett adni a mi pedig, mi türes tagadás, mégis csak azt jelentené, hogy az ellenzék diktál, a szabadelvűpárt pedig fizet.

Nincsen szándékunkban kritika tárgyává tenni ezeket az állapotokat annál kevésbé, mert hiszen Bánffy De. só báró intézője a béke akciónak s az ő szereplése annyira önzetlen és tiszteletet parancsoló elejétől kezdve, hogy abban csak megnyugodni szabad, de azt kifogásolni nem, azonban mint a szabadelvűség tántoríthatlan hívei lehetetlen elzárkóznunk

az elől az aggodalom elől, hogy a béke érdeké en ho ott áldozatok vajjon megérik e a békét a meyet érte kapunk?

Vajjon a minden igaz ok nélkül grasz szálló obstrukció lekenyerezése. most mikor erkölcsi kárát már amugy is kénytelenek vagyunk egész teljességében elszedni, nem olyan engedékenység-e, mely már gyengeségnek látszik? Vajjon mikor a szabadelvűpárt elő-zör oda adja vezérének fejét, majd tovább alkuszik és enged egy törpe minoritásnak, mely az obstrukcióval eljátszotta még azt a kevés erkölcsi súlyát is a mivel birt s így arra sem érdemes, hogy szóba álljanak vele, nem alkot-e egy veszedelmes precedenst, nem alázza-e meg önmagát és nem veszi-e ki az első követ abból a fundamentumból melyen a szabadelvűpárt épülete nyugszik?

Lehet, sőt bizonyos, hogy az ország érdeke lenne a béke létre jötté, de az ország érdeke az is, hogy a szabadelvűpárt erősen, osztatlanul és rendületlenül fennmaradjon, mert a szabadelvűpárt után, vagy egy „regenerált” szabadelvűpárttal csupán csak a reakció kerülhet uralomra, mely paktálni fog a nemzetiségekkel, mely Rómának szánya a Regnum Marianumot s mely mellett az ország magyar nemzeti jellege, melyhez Bánffy anyyi kiegészítő vonást csatolt, teljesen vissza fejlődik.

Ma az erős és tisztán magyar s újban oly nagy beolvastó képességet tanúsító középosztálynak jut döntő szerep köz életünkben, akkor a külföldieskedő főne-

mesek és a jezsuita papok fognak uralkodni, a kik az internacionális szocializmusba fogják kergetni a népet s a közép sorsu intelligenciát.

Jól tudjuk e veszély nem máról holnapra fenyeget, hiszen hiteles források szerint sem a disszidensek, sem a nemzeti-néppárt nem kerülhet a mai válság révén uralomra s ha akár Széll Kálmán, akár a párt más kiváló erői jutnak kormányra, jó kezek között lesz az ország sorsa, de azért a precedens meg van, a példa megadatott, az ellenzék már tudja, hogy neki csak vadnak, tisztességtelennek, hazafiatlannak és lelkiismeretlennek kell lennie, hogy vele alkudjanak s hogy neki megadassék ma a szabadelvűpárt feje, holnap a karja s majd végre az egész szabadelvűpárt.

Meglehet, hogy mindez egy kissé sötét pesszimizmus s különben is csak következtetések, de azért mégis:

„Videaat consules ne quid republica detrimenti capiat“.

A békétárgyalások.

Budapest, január 26. Széll Kálmán viszszaérkezvén rátóti birtokáról, ma megkezdte a békétárgyalásokat a disszidensekkel. Később az ellenzék vezérférfiaival tanácskozott a béke érdekében. A politikai helyzetet rendkívülszűlt izgatottság jellemzi.

Budapest, január 28. A békétárgyalásoknak, amelyeket most már Bánffy támogatása

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

ÖTVEN ÉV MULVA.

Ugy elmosódva leng előttem egy kép,
Ha lelkem a jövőbe révedez,
Midőn ifjúságom, álom, vagy csak emlék,
S a szerelemnek vége, vége lesz.
Tán sorsunk akkor egyívű vezérel,
És elsiratjuk a letűnt időt:
„Emlékszik még? Így ültünk kéz a kézben
Tegnap . . . vagy pardon, ötven év előtt!”

Virág nyilott és suttogó fa lombján
Néhány madárka csókokat cserélt,
Őn adta a durczást és duzzogott rám,
Én könyörögtem a bocsánatért.
S aztán, mikor feltűzte azt a szegfűt,
Anelyért én megloptam a mezőt,
A haragot is mindjárt elfeledtük
Tegnap . . . vagy pardon, ötven év előtt!

S én kis kezét megfogtam önfeledten,
S megvallottam, hogy szeretem nagyon,
Kértem, hogy várjon, hogy el ne feledjen,
Mert most az élet hi, most elhagyom.

Igent intett, s én menten összetörve,
Mert, bár biztatta a reménykedőt,
Éreztem, hogy elvesztém Önt örökre
Tegnap . . . vagy pardon ötven év előtt!

S míg így a multakat elrebegjük,
Mig lelkünk rajtuk elmélázva csüng:
Őn megmutatja nekem azt a szegfűt,
Mely együtt hervadt s száradott velünk.
Könyük, melyek föléje hullanak majd,
Nem adnak holt virágnak új erőt . . .
S a lomb felettünk majd susogva sóhajt:
Régen volt, régen . . . ötven év előtt!

Ugy elmosódva leng előttem egy kép,
Ha lelkem a jövőbe révedez,
Midőn ifjúság, álom vagy csak emlék,
S a szerelemnek vége, vége lesz,
Tán sorsunk akkor egyívű hoz újból,
És elsiratjuk majd a tiűnt időt:
„Emlékszik még? Ez így volt, ez meg úgy volt,
S én Önt szerettem . . . ötven év előtt“

Fehér Jenő.

Vért nélkül.

— Elbeszélés. —

Irta: Madaras Gyula.

Vas kesztyűtől a glasze kesztyűig, vas sisaktól a minden igényben változó divatu kemény, meg puha kalapokig micsoda metamorfózis ment keresztül a férfi.

Micsoda fizikum volt az, milyen izmok lehettek azok, melyekkel úgy emelgették, forgatták azt a mázsás buzogányt, mint ma a gigerli botot.

Mig nem láttam a milleniumi kiállítás történelmi csarnokában azokat a páncél ingeket, azokat az ujjnyi vastagságu mellvértket, afféle vékony acél holmíknak képzeltem azokat.

De láttam. És mig néztem, elgondoltam: ha visszafelé szaladna az idő mutató s visszaérnének oda, hogy nekem bele kellene bujnóm egy ilyen páncél ingbe . . . meg kellett igazítanom ingem kemény galériját, — nagyon sértette a nyakamat.

Bizony elpuhultunk. De nem egészen. Csak a fizikumunk puhult el, csak a karunk lett gyengébb, de a szívünk az erősebb.

Abban a romantikus korban kegyetlenebb tudott lenni az ember a gyűlöletben, a

mellett Széll Kálmán vezet, idáig is van eredménye, bár csak egyetlenegy. Az alkudozó felek megegyezésre jutottak az Ausztriával való kiegyezésre nézve. Az ellenzék teljesen loyálisan viselkedett a béke eme pontját illetőleg miután megtudta, hogy a korona kívánja a kiegyezés ügyében a megegyezést s ezért kész volt egy 1903 ig tartó provizóriumot elfogadni, Csakhogy az ellenzék viszont még mindig ragaszkodik ahhoz, hogy mindezek előtt Bánffy mondjon le mert csak az utána következő kormánnyal hajlandó a békét megkötni.

Az egyetemi kör megnyitása.

A három hét előtt politikai zavarok miatt bezárt egyetemi kört, Wlassics Gyula dr. közoktatásügyi miniszter rendeletére ma újból megnyitották. A rendelet többek közt azt mondja:

»Tekintettel az egyetemi ifjuságnak a kör felfüggesztése óta tanusított higgadt és kifogástalan viselkedésére, tekintettel továbbá a választmányának azon kötelező kijelentésére, hogy az alapszabályokat ezentul pontosan megtartandja és mert e körben, az egyetemi tanács jelentése szerint, ezen ígéret megtartása biztosítottnak veszik, megengedi, hogy az egyetemi kör újból megnyitassék.«

A rendelet az ifjuság körében óriási lelkesedést keltett és mikor Jalsovszky József gondnok központi irodaigazgató helyettes e kör kulcsaival az egyetemi körbe ment egy egész csapat egyetemi polgár élén Ludwig Rezső elnök, Zsembery István háznagy és Wolfner Pál, az ifjuság hivatalos lapjának szerkesztőjével követte őt, hogy jelen legyen a kör ünnepélyes megnyitására. Miután Jalsovszky az ajtókon lévő hivatalos pecséteket sértetlenül találta, az ifjuság lelkes éljenzése között a kört megnyitotta és annak kulcsait Ludwig Rezső elnök kezeihez átszolgáltatta. A kör megnyitásának híre futó tüzként terjedt el az ifjuság között és daczára a déli óráknak rendkívül sokan tartózkodnak a körben a kör megnyitásának öröme a ifjuság legközelebbi társas összejövetelt rendez és az »Egyetemi Lapok« szerkesztőjét Wolf-

haragban, de gyöngédebben tudott szeretni. Nem csak a szerelmet értem,

Főben járó bűn volt a nőesábitás, nem szólva a házasságtörésről

Akkor még becsülték a szerelmet, a hüségét.

Megszerette az ifju leányt, — feleségül vette, nem hazudozta a szerelmet, hogy meg foghassa a lepkét s aztán tépett szárnyal dobja oda játszani — másnak — Mert ki e-nál ma lelkiismereti dolgot abból ha egy leány elbukik.

— Ha pedig egy nem rangbeli leányt ér ez a fátum, az meg épen dicsőség a férfinak. Egy szolgáló leány kész préda. Az országut mentén levő gyümölcsfa gyümölcsét ugyan ki kéri számon. Letépi még félreleten, mert majd más tépi le.

A mellvért megvan ma is — de csak a szivünkön.

— Ezek a dolgok jutnak eszembe ma, hogy nézzem a mi szép csinos — szolgálónkat.

És eszembe jut legény életsemnek egy epizodja, mikor gyáva voltam, mikor nem volt még a szivemen vér.

Huszonöt éves voltam és vőlegény. Nagyon szerettem a menyasszonyomat, minden gondolatom vele foglalkozott. — Ekkor jött

ner Pált megbizta, hogy a lapot újból megjelentesse.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 26.

Négy napirend előtti felszólalás felett kell névszerinti szavazással döntenie a Háznak. Ez elég is volna mára, de a buzgó teknika a tegnapi négyet megszerzi három ujjal. A jegyzőkönyvet szó nélkül hitelesítik; de jelenti az elnök, hogy megint három honatyának akadt sürgős mondani valója napirend előtt.

— Kik ők? — kérdik jobbról.

— Az első Hoek János.

— Miről?

— A Kossuth-szobor dorgában.

— Beszéljen máskor, most nem érünk

rá! — kiáltja Polónyi.

— A második — folytatja az elnök — Szalay Károly, a ki a kisbirtokosok hiteléről kívánna szólni.

— Nem kell! — kiáltják a szomszédai.

— A harmadik Farkas József, a ki az állami ménlovak igazságos elosztásáról akar beszélni.

— Objektív ménlovakat kíván! — kiáltják.

— No hát beszéljen a ménlovakról! — kiáltják mások.

— Nem engedjük! — hangzik megint balról.

Természetesen megint három névszerinti szavazás lett az ügy vége. Ezeket előkészítvén, hozzáfogtak a tegnapi elmaradt négy ledaráláshoz.

Igen-igen unalmas a terem képe. Az a néhány elszánt karzatlatogató, a ki ezekben az időkben is betévedt a galériára, hamar megunja a desőséget és megy vidámabb szórakozások után.

Mielőtt „munkához“ fogott volna a Ház, elnök még egy friss mandátumot jelentett be. Az új mandátum az Avramescu Pachomiusé,

házunkhoz Zsuzsi — egy alföldi szép barna leány.

Szegény édesanyám nagyon megszerette becsületes, dolgozó leány volt s már több ur helyen szolgálván, nem is volt tudatlan. — Mintha itt született volna az ur — körben, úgy tudott mindent a mi az ur élettel jár.

Rajta kaptam, hogy az ócska ujságokat nem a konyha asztalt át a pócz betakarítására hordta ki a szobából, de olvassa azokat.

Egyik ebédnél, mikor az ételt behozta, a szemem közé néztem, a mit észre vett s majd elejté a leveses tálát.

Lassan fejlődött a dolog, eleinte még játszottam a tüzzel s végre azt konstatáltam: nagyon belém szeretett ez a lány.

Hízelt a hiuságonak, hogy megint megszeretett egy leányt.

Mert van abban valami ingerlő; no lám ennek a leánynak is én vagyok — ideálja, engem szeret ez is, engem tart — úgy kell lenni — a legtökéletesebb férfinek...

Ügyetlen volt, elérulta magát, persze ő azt nem tudta, de én igen.

Mikor láttam, hogy nem tréfa a dolog, kezdtem zavarba jönni. Szerelmemmel, hűséges tiszta vonalammal menyasszonyom iránt, >

a kit a bogsáni kerületben választottak meg egyhangulag szabadelvű programmal.

Azután jött a régi dal. Listákat olvastak, hangzott az igen és a nem: sokkal sürübben a nem. elvélve az igen. — Félkettőre minden különösebb emóció nélkül „ledolgoztak“ három névszerintit a tegnapi maradt négy körül. A mai munkát majd elvégzik — holnap.

Az adóbevallás határídeje.

— Hasznos tudnivalók. —

Az ipari és szellemi foglalkozásokból, röviden: a személyes tevékenységből eredő jövedelmek (ide nem értve tehát a kamatozó tőkék és járadékok jövedelmeit) az adózás szempontjából két csoportra oszlanak. — Egyik csoportba tartoznak az állandó fizetések, nyugdíjak, kegydíjak és tiszteltdíjak. Ezek a jövedelmek IV. osztályu keresetadó alá esnek. E jövedelmek bevallásával és az utánuk járó adó kivetésével most nem foglalkozunk.

Érdeklődésünkre inkább a III. osztályu keresetadó alá eső csoport számíthat, mert a III. osztályu keresetadót három évre szóló érvényességgel ebben az esztendőben az egész vonalon újra vetik ki. Ide tartoznak a gyári, ipari, kereskedelmi, haszonbérleti és a szellemi, röviden: üzleti foglalkozásból eredő, nem fixirozott, illetőleg meghatározott összegben előre nem biztosított jövedelmek.

Ennek az adónak kivetése tehát az üzletvilágot egyáltalában, különösen pedig a haszonbérletet, gyárosokat s iparosokat, iparvállalkozókat, bankárokat, kereskedőket, szatócsokat, gyógyszerészeket, nemkülönböztetve ügyvédek és orvosokat, írókat és művészeket, magántanárokat és magántanítókat egyáltalában minden előre meg nem határozott összegű kereseti jövedelmet élvező embereket igen közelről érdekel.

A III. osztályu keresetadónál az adóki-

gyan fogadjak ilyen szerelmet. — Éhes voltam, előttem az étel, pompás jó falat, de nem ehettem, mert mérges. Akkor még ezt hittem.

Mit csináljak szerelmével? Tönkre tegyem ezt a leányt?

Egyszer csak ketten voltunk otthon, behívtam magamhoz.

Nem is sejté miért hívtam

A szemem közé néztem s úgy beszéltem vele:

— Zsuzsi maga szeret engem.

Belepirult, belesápadt, — állt egy szó nélkül.

Tudja maga azt — folytatám — hogy nekem menyasszonyom van, hat hó múlva lesz az esküvőm.

Gépiesen mondta utánam: — Hat hó múlva.

Zsuzsi ne szeressen engem, menjen el innen, mert lássa én is fiatal vagyok, maga is az. Ma nincs még semmi baj — de kitudja holnap.

Nem félti maga a becsületét?

Talán sirni szeretett volna, azért kezdett el kacagni.

Kaczagva válaszolt:

Hisz nem bántja az urfi az én becsületemet.

Nem szabad itt laknom? Akarja az urfi hogy elmenjek?

vetés alapját az adóköteles felvallomásában kitüntetett kereseti nyereségy szolgáltatja. Ha tehát az adóköteles fél szabályszerű vallomást ad be, azt az adókövető-bizottság vagy elfogadni, vagy mellőzését megokolni köteles.

Ellenben szabályszerű vallomás hiányában a bizottság igen kényelmes helyzetben van. Az adót egyszerűen az ugynevezett minimális összegben állapítja meg. Ugyanennek az eljárásnak van helye, ha a fél vallomása hiányos vagy megbízható adatokat nem tartalmaz. Már pedig ezek a minimális tételek, mint a tapasztalás mutatja, nem ritkán fölülte súlyos megadóztatásra vezetnek. Mennyi szaladgálásba kerül azután az adózónak, hogy adóját megfelelőleg leszállítsa.

Az adózónak tehát saját jól fölfogott érdekükben állt, hogy a minimális tételek alkalmazásának elejét vegyék, vagyis hogy az adókövető bizottságoknak módot nyujtsanak arra, hogy a minimális tételeket alkalmazni ne legyenek kénytelenek.

Ezt úgy lehet elérni, ha az adóköteles fél minden tekintetben megfelelő vallomást ad. Elvégre is az adófizetés kikerülhetetlen polgári kötelesség.

Legyünk tehát vallomásainkban őszinték, hogy a követő bizottságoknak is módjuk legyen az adóköteles üzlet forgalmáról igazi képet alkotni.

A vallomás benyújtásának határideje január hónap utolsó napja. Főntebb is hangsúlyoztattuk, hogy a vallomásnak esetleg bizonyítékokkal támogatott adatai szolgálnak a megadóztatás alapjául.

Ezeknek az adatoknak azt a kereseti tiszta nyereséget kell igazolniok, a melyet az illető üzlet vagy foglalkozás az elmúlt három év alatt, esetleg főállásától kezdve az 1898. év végéig hozott.

Hogy pedig mi az a kereseti tiszta nyereség, a mit bevallani kell, azzal sokan nincsenek tisztában. Sokan azt tartják, hogy kereseti tiszta nyereség az év végén fennmaradt

tiszta haszon, azaz megtakarítás. Ez a fölfogás azonban téves; mert az üzleti és kereseti nyers bevételből csupán csak az üzlet vagy kereset folytatásával járó, tehát a szoros értelemben vett üzleti kiadások vonhatók le.

Ellenben a saját és a család főtartására, lakására és kényelmére fordított kiadások nem vonhatók le. Sőt a fényes háztartás oly esetben, midőn az adózónak más jövedelmi forrása nincs, megfelelő nagy kereseti nyereségről tanuskodik.

A kereseti nyers bevételből levonhatók az üzlet folytatásával összekötött költségek: az árucikkek vagy az anyag beszerzési ára, a segédök és munkások fizetése, az üzletben lévő adósság kamatai és az esetleg szenvedett üzleti veszteség.

A grófnő szeretője.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 26.

A párisi St.-Jean-Goujon-utcai katasztrófa szerencsétlen áldozatainak közös sírjában aluszsza örök álmát a szökehadju, kékszemű Ida grófnő is, a kinek családi nevét titokzatos homály fedi. A budapesti büntető törvényszék egyik ítélőtanácsának elnöke hiába tudakolta a grófnő családi nevét Zambo Keicht Gézától, attól a sokat emlegetett szélhámostól, Zambo diszkrétén hallgatott, kezének egy elegáns mozdutata, ajkának egy diszkrét mosolya volt a felelet a kérdészködére.

Közelebbi adatokat a grófnőről a budapesti törvényszék nem tudott fölmutatni. — Még János János hentesmester sem szolgált fölvilágosítással, pedig ő Párisban járt, kereste a grófnő családját, de hiába.

Mesébe illő história — ennek a szegény hentesmesternek párisi utja, a kinek hiszékenységet, tudatlanságát arra használta Leicht Géza, hogy négyezer forintot csal ki tőle, hónapokon keresztül élösködött a házában s ez idő alatt milliókat érő vagyonával, mesés értékű örökségével, a királytól nyert kegydíjjal vakította el a hiszékeny hentesmestert és a feleségét, a kik utolsó

Tudom én azt, hogy soká, az életen keresztül boldog nem lehetek, hogy örökös szolgálta kenyérre vagyok teremtve, de itt az urak közt felnöve, ezt a másféle boldogságot látva, erről a boldogságról álmodva, boldog lehetnék-e, egy hozzám való emberrel talán egy kocissal?

Egész tűzbe volt a leány areza, látszott hogy szívének a gondolatát mondja el.

Ne ítéljen el az urfi, hogy kerestem a szerelmét.

Ne sajnálja, hogy tegnap megölelt azzal a boldogsággal ki lettem fizetve egész életemre.

Arra a tegnapi napra fogok visszaemlékezni egész életem át, s az lessz a boldog éjszaka — a melyen azt fogom vissza álmodni.

Hat hó mulva, ha megönsül az urfi majd elmegyek másfele, lehet, hogy akkor férjhez is megyek.

Kiment a szobámból. Ereztem, hogy fáj a szívem — gyáva voltam.

Azóta már az én szívem felett is ott van a vasvért, de azt a gyávaságomat még sem sajnálom.

garasukat is odaadták a méltóságos urnak, mert bárónak mondotta magát Leicht Géza, Erzsébetfalván, a cserepes házban szótte nagytróró álma a hentesmester. Káprázató perspektíváját a mesés gazdaságnak, jólétnek, gondok nélkül való uri életnek, festette előtte Leicht Géza s a jámbor hentesmester elhitte a mesét.

A mikor kételkedni kezdett Zambo Keicht Géza szavaiban, akkor már elfogyott a pénze, eluszott a háza — s a báró ur is eltűnt.

Keserves panaszszal fordult a rendőrséghez, feljelentette csalás miatt Leichtet, a kit a törvényszék vád alá is helyezett s ma ültek felette törvényt.

— Két év előtt ismerkedtem meg a báró urral, a ki azzal hitegetett, hogy báró Luzsénszkyékkal perben áll az örökség miatt, Biharországban birtokai vannak, a Rajna mellett nagy gazdasága van, a királytól 4000 forint kegydíjat huz, míg milliókra megy a vagyona.

— S maga elhitte ezt a mesét? tudakolta az elnök Jánositól.

— Muszáj volt elhinni, meg azután Nagyváradra is elvitt magával, a Körös parton mutogatott erdőket, kastélyt, hogy az mind az övé.

— Miért nem kérdezett meg valakit, igaz-e a mit Leicht beszélt?

— Hogy kételkedtem volna én a báró ur szavaiban, mikor én csak úgy jártam mellette, mint az inas, tiz lépés távolságban, mert azt mondta, hogy az urak úgy szoktak kimenni az utcára, hogy az inas a hátuk mögött jár.

— Mennyi pénzt adott neki Nagyváradon?

— Mikor Nagyváradra utazott, 1100 forintom volt nála, de itt elfogyott a pénzünk s mert a báró ur azt mondta, hogy leltároznak a birtokán, erre megint pénz kell, sürgönyöztem a feleségemnek, hogy jöjjön Nagyváradra és hozzon magával pénzt.

— S hozott?

— Igen, 300 forintot s a Weber-fogadóban ezt a pénzt is zsebreavágta a báró ur.

— Meddig voltak Váradon?

— Tiz napig, onnan haza jöttünk Erzsébetfalvára, mert az örökséget még mindig leltározták.

— És még ekkor sem kételkedett az állítólagos örökségben?

— A feleségem egy kicsit kételkedett, de én még nem. Mikor Váadról megjöttünk, a báró ur azt mondta, hogy el kell menni Párisba, — ott van az ő grófnője, attól sok pénzt fog kapni. A párisi utra 300 forint kellett, ezt felvettem a házamra s én is elmentem Párisba.

— Látta-e a grófnőt?

— Dehogy láttam, hiszen az már megégett a bazárban. (Derülség.) Így mondta a báró ur.

— Együtt voltak a vádottal mindig?

— Nem, a fogadóban külön szobában laktunk, mert itt is én voltam az inasa... egész nap a szobában ültem, nem mertem se hova sem menni... mikor aztán elfogyott a pénzünk, elvitt magával sétálni, elkérte tőlem az órámat, elvette az utolsó tiz forintomat s én egy krajezár nélkül állottam az ismeretlen nagy városban. Attól kellett tartanom, hogy éhen fogok meghalni. — Valami társaságtól kaptam a francia határig szabadjegyet — a határról aztán Bécsen keresztül csak gyalog jöttem. — Ujév első napján értem Erzsébetfalvára lerongyolva, mezitláb, nagy éhesen.

— Hát a báró ur?

— Az is megjött s megint csak hozzánk szállt.

— És maguk még akkor sem látták át a szítán, hittek még akkor is Leicht igéreteinek?

— Még akkor is leltározták Nagyváradon az örökséget s a báró urnak pénzre volt szüksége. Sejtettem ugyan, hogy megcsalt, de még mindig reménykedtem, hogy megkapom a pénzem. — Mikor Párisból hazajött, ékszerünket, ruhámat, vadonatuj csizmáimat vitte

Még mindig kaczagott, de láttam szemében a könnyet.

Megsajnáltam, vagy a vérem győzött, nem tudom, nem emlékszem reá, csak azt tudom: átöleltem a leányt s ölelés közt mondtam, ma radjon.

Azt gondoltam csak ő — vergődik, pedig az én szívem járta az — örült vitus tánczot.

Másnapra megdöntöttem a dolgot, nem jó lesz ez így.

Estére anyám s hugom elmentek ismét hazulról, behívtam Zsuzsit.

Félve jött be, zavarban volt nagyon, vajjon most mit akarok tőle.

Ünnepélyes komolysággal kezdtem neki beszélni: Zsuzsi, parancsolom menjen el innen.

Mert lássa, most már baja lehet a becsületének... megtalálják tudni...

A tegnap még vergődő leány, ma egész nyugodtan hallgatott. Megvárta míg kibeszéltem magam, aztán a földet nézve ő beszélt nekem.

Ne gondoljon az urfi velem. Vagy azt hiszi nem tudom mit teszek. És tekintetét felemelve, most már ő nézett a szemem közé s folytatá:

Csak nekem nem volna szabad megköszölni a boldogságot?!

a zálogházba és mindent, — de mindent odaadtam nek, — és így mindenüktől megfosztott.

Zámbó Leicht Géza pedig egykedvűen hallgatta a panaszos vallomását, csak a summa tekintetében volt kifogása.

— En visszaadtam a panaszosnak a pénzt, — mindössze csak négyszáz forinttal tartozom.

Erre aztán felpattant Jánosiné is.

— Hazudik a báró ur, soha egy fél krajczárt sem adott vissza, mikor Parisból elindult a Kölnben megbetegedett, onnan is írt, hogy küldjünk neki pénzt, mert elpusztul, a grófnak nem akarja fefedezni nyomorúságát.

Elnök (vádlatához): Az elébb azt mondta hogy a grófnő elpusztult a bazárban?

Jánosiné: Volt neki két grófnője, az egyik meghalt, nekem azt mondta, a szebb gazdagabb életben maradt.

Leicht: Ez igaz, . . .

Elnök (Jánosinéhez): Mikor jelentette fel Leichtet?

— Márcziusban egy este összeveszttem velem én esendőrököt hívtam a házhoz, elvittek, de az uram kiszabadította, reggelre aztán elünt a házból.

En elmentem dr. Falussy Árpád ügyvédhez, íőle akarom megtudakolni, hogy áll a báró ur póré, Falussy ügyvéd ur felvilágosított, hogy annak póré, örökösége sincs, erre aztan a rendőrségnél tettünk feljelentést.

Bizonyító eljárás során tanuk vallottak, hogy Leicht előttük is emlegette nagy örökségét, mindenkinek azt mondta, hogy ő báró s Nagy Váradon hónapokon keresztül leltározzak milliókat érő örökségét.

Ál dr. királyi alügyész két rendbeli csalás büntette miatt kérte a vádlott megbüntetését.

Veisz Ödön dr. védő az enyhítő körülményeket sorolta fel a btk. 92. §-ának alkalmazása mellett érvelt.

— Megkövetem alásan a törvényszéket, a báró ur nem ilyen a l a c s o n y paragrafust érdemel, hanem legalább a háromszázát.

Az elnök a hallgatóság harsogó kacajja közepette nyugtatta meg a hiszékeny bentest, hogy Veisz Ödön dr. védőnek kötelessége volt az enyhítő körülményeket a vádlott javára értékesíteni.

A bíróság pedig Zámbó Leicht Gézát egy évi börtönrre ítélte.

NAPI HIREK.

Debreczen, 1899. január 27.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— Január 27. —

— Száraz. — Hűsüljedés. —

Farsangi naptár.

Január 28. Jogász-táncestély »Margit-fürdő« disztermében.

Január 28. Polgári-kör bálja a »Bika« disztermében.

Január 28. Csizmadia Ifjuság bálja a »Korona« disztermében.

Január 29. Iparos-kör bálja a »Bika« disztermében.

Február 1. Az ág. ev. fillér egylet teaestélye.

Február 1. A dohánygyári munkások műkedvelő előadása a »Margit-fürdő« disztermében.

Február 4. A függetlenségi és 48-as párt bálja a »Bika« disztermében.

Február 4. A debreczeni M. A. V. altisztek táncvigalma az új műhelytelep nagy csarnokában.

Február 5. Az iparos ifjuság önképző egyletének táncvigalma a »Bika« disztermében.

Február 11. Az ácsifjuság műkedvelő előadása a »Margit-fürdő« disztermében.

Február 11. A debreczeni m. kir. posta- és távirata altisztek és szolgák táncvigalma a »Korona« disztermében.

Február 14. Jogász- és tisztviselő-körjelmez-estélye a »Bika« disztermében.

Bolkas Lukács urnak

N. V á r a d.

Üdvözlöm Önt, óh tisztelt mártír Mártírságának hajnalán,
Hogy ily gyorsan halad e téren
Ugy-e nem hitte hajdanán.
Más jogász még mi önhöz képest?
Semmi egyéb, mint por, hamu,
és önt már meg is korbácsolták
Oh mélyen tisztelt vértanu.

Hát nem pálya a jogász pálya,
Az ember nem zavar vizet,
On bár ifju, de felfogá, hogy
A mártírság jobban fizet.
Mi ott vagyunk, hol az a nadrág,
Melynek gazdája volt Samu,
és önt már meg is korbácsolták
Oh mélyen tisztelt vértanu.

Üdvözlöm Önt, óh tisztelt mártír,
Ön még magasra felviszi,
Ha majd az ön boldogombait
Sok jámbor ember elhízi.
A haszonért mindent eltűrünk,
On erre a legjobb tanu,
Mert már önt meg is korbácsolták
Oh mélyen tisztelt vértanu.

Azt hallom, hogy önt közkölségen
Képzett mártírrá nevelik.
Nem is tudom, ki a Mecénás
Sturda ur, avagy Menelik.
Sok szerencsét kívánok hát én,
Ki Önhöz képest por s hamu!
Sok szerencsét és sok korbácsot
Oh mélyen tisztelt vértanu!

Adieu Bandi

— Hitelesítő közgyűlés. Ma délelőtt gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt a városháza kis tanácstermében hitelesítő közgyűlés volt, melyen a tegnapi városi közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

— Heves megye átírata. Heves megye kurucz megye, azt tudja Magyarországon mindenki. Ennek adta tanujelét most is, midőn tudvalevőleg kijelentette, hogy a törvényen kívüli időszak alatt sem katonát sem adót nem ad. A megyei közgyűlés eme határozatát Heves megye alispánja megküldte Debreczen városának is pártolás és csatlakozás végett. Körülbelül a márcziusi közgyűlésen kerül tárgyalás alá — bár akkorra talán megsegít bennünket annyira az Isten, hogy ismét rendes mederbe terelődnek ugy a képviselőház tárgyalásai, mint az állam többi ügyei.

— Esküdtészeki tárgyalás, Holnap d. e. 9 órákor esküdtészeki tárgyalás lesz, melyre az illető esküdtészeket e helyen is figyelmeztetjük.

— A kőműves sztrájk vage Mint már tegnapi számunkban jeleztük végre is sikerült a kőműves segédek sztrájkját megszüntetni s a mindkét félre nézve váltsággal járó egyenletlenségeknek véget vetni. Tegnap délután a rendőrfőkapitányság iparügyi osztályában Szent pétery rendőrfogalmazó előtt összejöttek a két fél megbízottai s rövid tanácskozás után létrejött a megegyezés, mely egyrészt a munkások jogos óhajait is kielégítheti, másrészt pedig a munkaadók érdekeit sem sérti. Az egyezségnek legfontosabb pontja a 16 kros óránkénti munkadíj, melyet a vállalkozók megajánlottak. Estefelé Kis Kassáról példás rendben vagy 600 munkás vonult a városba

s végig vonulva a főutezákön tüntetőleg megéljenezték a polgármesteren és a rendőrfőkapitányon kívül a munkaadókat is. A sztrájk megszűntével egyelőre csak kevés munkás kap újra foglalkozást, mert a vállalkozók egye dül a városházánál folytatják nagyobb erővel az építkezést.

— Jövahagyott közgyűlési határozat. Debreczen város törvényhatósági bizottsága a decemberi közgyűlésen elhatározta a Csapó utcai esürhész ház eladását. A közgyűlés eme határozatát, miut értesülünk a belügyminiszter ma érkezett leiratában jövahagyta.

— Lopás. B u s i Sándor kar-utezai lakos pár nappal ezelőtt jelentést tett, hogy udvaráról egy kiakasztott 10 forint értékű női bunda eltűnt. A tettes nyomára eddig nem tudtak ráakadni, végre is ma délelőtt egy asszony feljelentése folytán egy B é k é s i Józsefné nevű asszonynál házmotózást tartottak, hol a lopott tárgyat megtalálták. A vádolt Békésiné tagadja a lopást s azt állítja, hogy ő a bundát egy általa nem ismert leánytól vette. A nyomozás folyik.

— A belügyminiszter rendelete. Perczel Dezső belügyminiszter rendeletet küldött le Debreczen város törvényhatóságához, melyben meghagyja, hogy azon egyéneket, kiket veszített, vagy veszítettség gyanuja alatt álló eb megmárt, rögtön szállítsák fel a budapesti Pasteur intézetbe. Eddig ugyanis számtalan esetben csak akkor vitték fel a betegeket, mikor már konstatálták, hogy tényleg veszített eb marása idézte elő a bajt. A jövőben a kerületi orvosoknak lesz kötelessége minden egyes esetben intézkedni a felszállítás iránt.

— Szerencsétlenség. V a s István munkást a gépjávitó műhelyben saját vigyázatlansága folytán szerencsétlenség érte. Egy gép vastengelyéről lezuhant, fejét hátul összetörte, s valószínűleg bordatörést is szenvedett. Az első orvosi segílyt dr. Kenyeres Elek vasuti orvos nyújtotta. Azóta a beteg a Hatvan-utezai kert egyik házában fekszik, s még nem lehet tudni, mennyi időt vesz igénybe felgyógyulása.

— Szalonna tolvaj. A mezőrendőrkapitányságnál Szegedi István azzal a panasszal állított elő, hogy míg ő tegnap bent járt a városban, valami jölelkű ember belört kamarájába, s az oda felfüggesztett 6 oldal szalonna közül kétöt elemelt. Kérte a fogalmazót, hogy indítson vizsgálatot. A szalonna tolvaj szerinte egyik ismerőse lehet, ki vasárnap mint házórózó volt egész nap a tanyán. Hihetőleg kiismerte a helyet, s így egész lelkiyugalommal vihette végbe a tolvajlást. A vizsgálatot megindították.

— Katonatisztek fizetésemelése. Régi panasz, hogy a hadsereg tisztjeit a monarchia nagyon gyatrán dotálja. — Nem is annyira a hadsereg körében hangoztatják ezt a panaszt, min inkább a polgári elemek hirdetik a javítás szükségességét. Mert nagyon sokat követelnek a katonatisztól: tudást, tekintélyt, erőt és repesz ntálást is, — de nagyon kevés segílyt ebben őket az állam szegény kasszája. Innen van aztan a katonatisztek közmondásos fényes szegénysége, annyi szerencsétlenül végződött pályafutás okozója — Maguk a katonák szinte restelkedve rejtegetik ezt a bajt idegenek előtt; egymás közt elismerik, panaszkodnak róla sokat, — de ha nem katoná hozza szóba, makcsul hallgatnak a cifra szegénység súlyáról. — Ez a magyarázata például annak is, hogy a Thury Zoltán darabját amely épen evvel a helyzettel foglalkozik, elevenbe vágó nyíltsággal, a katonaság parancsnokai itt is, ott is betiltják vagy legalább is visszavonulnak a darab elől. — Pedig a köztudat, a közérdeklődés az ép-

pen, ami a katonatisztek nehéz helyzetén javítani képes. Nem katonai körökből indult ki a katonatisztek fizetés felemelésének ügye sem; a kormányok kebeléből indult ki a kezdeményezés — Most egy bécsi távirat arról értesít, hogy a hadügyminiszter javaslatot készítette a katonatisztek fizetésének emeléséről, s a két állam kormányának megküldötte azt előleges hozzájárulás végett. — Nagy örömet fog ez a hír okozni sok felé az eráris lakásokban, ahol ha még oly aggodalmasan titkolják is bizony sokszor lefolytak azok a szomorú jelenetek, amelyekről a Katonák szerzője annyi közvetlenséggel beszél az ő drámájában.

— **Uj kir. közjegyzők.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a következő kinevezéseket: **L e s t y á n** Adorján székelyhidi kir. közjegyző Debreczenbe helyeztetett át, a néhai Paksy Imre kalálával megüresedett helyre — **D r. L o p e k** Gábor nagyváradiközjegyző helyettes Derecskére, a hol most szervezett a miniszter uj kir. közjegyzőséget, **Track Géza** debreczeni közjegyzői jelölt Técsőre kir. közjegyzőknek nevezettek ki.

— **Az iparos ifjuság önképző egylete által** a »Bika« szálloda disztermében február hó 5-én tartandó táncmulatságra kibocsátott meghívók már kézbesítettek. Felkérésnek ennél fogva mindazok, kik annak birtokába mind ez ideig nem jutottak és arra igényt tartanak, hogy annak kiállíthatása és átvétele céljából az egylet n. hatvan-utcai helyiségébe felfáradni sziveskedjenek.

— **A debreczeni-hortobágyi telefon.** Az alsó-szabolcs tiszai ármentesítő társulat a Cse gétől a Hortobágyon keresztül Debreczenig tervezett telefon vonalat bent a városban Hatvan és Piacz-utczák házaira erősítve akarta a Podmaniczky házhoz bevezetni. De a háztulajdonos olyan kimagyarázhatlan elszennvvel fogadták ezt a tervet, hogy az igazgatóság kénytelen volt elejteni. Most tehát azt kérte a tanácstól, hogy a külső vásártérről Széchenyi utczán csinos oszlopokra helyezve **v e z e t h e s s e** be a város a telefont.

— **A bösörményi vésznapok.** Hajdu-Bösörmény városa f. hó 21-én izgalmas reggelre virradt. Ágyulövések dőreje razkódtatta meg a levegőt, az emberek ijedten rohantak az utcára. Némelyek azt gondolták, hogy az országgyűlési pártok közt kitört a béke, mások árvtól tartottak, bár a közelben tíz mért földnyire nincs folyóvíz Időbe került, míg a nagypiaczon mozsarakat puffogató legények bevalották, hogy őket Aranyossy, az új színház direktora fogadta fel s annak a puska-porát fogyasztják. Aranyossy viszont kijelentette, hogy ő színlapokat is küldözget szét, de a bösörményiek arra még nem mentek színházba. Most tehát ágyuztat; ettől többet var. S e számítás beütött — este zsufozásig tele volt a színház. Levelezőnk, ki ezt megírta, méltatlan odva kérdi, vajjon szabad-e ilyen eszközökhöz folyamodnia egy vidéki direktornak? Megnyugtatóra szolgáljon, hogy a 60-as évek elején Molnár György, a budai dunaparti színikör igazgatója mindennap ágyuztatott, sőt Temesváry Lajos még 1876-ban is ágyuszóval harangozta össze a Horvát-kerti színikör megnyitó-előadására a közönséget. Este Budavár 49 iki bevételét adták s nagyobb hatás kedvéért az utolsó felvonás végén a színpad hátulja hirtelen megnyitott, a Gellért-hegy a ezitadellával együtt belátszott a néző térre, görögötűek gyultak ki, szörnyű ropogás hallatszott s a közönség a színészekkel együtt énekelte a Hazádnak rendületlenül. Ha 22 év előtt ilyenek eshettek egy fővárosi színházban, Hajdu-Bösörmény is kibírja az Aranyossy direktorságát.

— **Elmebajos csavargónó.** Tegnapi délután a Hatvan-utczán egyik rendőr egy földön fekvő, gyanus külsejű csavargónóra talált. Kérdezte

38. m... a hieg...
hol

kiléte felől, de a nő egy áva szót sem értett magyarul, csak németül gagyogott valami érthetlent A rendőr taligára tétette az elmebaj tünetei között levő, elkényszeredett nő s bevitette a II. kerületi rendőrséghez, honnan elszállították megfigyelés végett a köz-kórházba.

— **Meghívó a debreczeni jótékony nőegyesület 1899. január hó 29-én délután 3 óra kor az árvaház üléstermében tartandó választmányi gyűlésére.** Tárz: 1. Elszámolás a köz vacsoráról. 2. Folyó ügyek.

— **Felolvasó estély N.-Szalontán.** A nagy-szalontai kaszinó holnap este felolvasó estélyt rendez, melyen **R á k o s i** Viktor, a kitűnő író is szerepelni fog egy humoros felolvasással.

— **Miniszter a kereskedelmi alkalmazottakhoz.** A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete nemrég azzal a kéréssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy a temesvári kongresszus határozatait a kamarai titkárok értekezletén is tárgyalassa. A minisztérium illetékes osztályában kedvezően fogadták ugyan az egyesület kívánságát, de a miniszter úgy találta, hogy a kongresszus határozatai nem tartoznak a kamarai titkárok értekezlete elé és erről a következő leiratban értesítette az egyesületet: »A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének ez évi november hónap 10-én aziránt kelt felterjesztésére, hogy a kereskedelmi alkalmazottak ez év július 31-én Temesvárott megtartott II. kongresszusának határozatait kamarai titkárok értekezletén tárgyalassam, értesitem az egyesületet, hogy e kérelmet nem teljesíthetem, mert az illető határozatok tárgyalása ez értekezlet céljától elütő. — A mennyiben azonban az egyes határozatok iránt konkrét előterjesztés tétetik hozzám és a megfelelő intézkedés különben hatáskörömbe tartozik, az előterjesztés megfontolásától és ennek eredményéhez képest a szükségesnek mutatózó intézkedések megtételétől nem zárkozom el. Az egyesület elnöklése már most a kongresszus határozatát magához a miniszterhez terjeszti fel.

— **Lelkészválasztási mozgalom B Ujfaluban.** Mióta Gyulay László berettyó-ujfalui ev. ref. lelkész elhunyt s helyének betöltése napi rendre került, azóta Berettyó-Ujfaluban némi lázas állapotok uralkodnak. A hívek egyrésze ugyanis Zih Sándor mellett egy kisebb részre pedig — amit halljuk az intelligencián — Bieber József mellett foglalt állást. A nem régen megejtett próbaszavazás alkalmával az tünt ki, hogy a körül belül 1200 főre menő szavazók nagy többsége, mintegy 980 szavazó **h a l l a n i s e m a k a r B i e b e r J ó z s e f r ő l.** A Zih-pártiak már **K i s s Á r o n** püspöknél is jártak **k ü l d ő t t s é g i l e g,** kijelentve, hogy az esetben, — ha jelöltjüktől bármily okból megfosztanának, készek vallásukat ott hagyni és felekezeten kívül lenni. A püspök mit tehetett volna mást, **m e g n y ú g t a t t a a z e l k e s e r e d e t t k ü l d ő t t s é g e t,** hogy **ó h a j u k** bizonyára teljesülni fog, ha az egyébként az egyházi **t ö r v é n y e k** be nem ütözik. A papválasztás határideje — mint értesülünk — nem sokára ki lesz tűzve s előre láthatólag a Zih-pártiak győzelmével végződik, annyival inkább, mert a Bieber pártiak egyrésze, látván a nép erőszakra is hajlandó ragaszkodását jelöltjéhez — **s z e n v e d ő l e g e s m a g a t a r t á s r a** határozta el magát.

— **A megszökött örült.** Mint nagyváradi levelezőnk írja a királyi ügyészség a tegnapi napon megkereste a rendőrséget, hogy a a fogságban levő és a törvényszéki orvosok megfigyelése alapján az orsz. közegészségügyi tanács által tébolyodottnak minősített **B e e r B é l á t** a köz-kórházba szállítsa be. — A rendőrség eleget tett a kérelemnek, de a rab, amint a rendőri közegek eltávoztak a hátulsó kapun megszökött a hegyek közé. Személyleírása: alacsony, zömök, fekete szemű és erős vastag bajuszu. Rövid kabátban volt és csizmába szorított nadrágban. A rendőrség megkereste a csendőrséget is, hogy a szökevény után kutasson. Beer Béla előkelő váradi családból származott, s úgy züllött nap napután el — mig végre az örültek házába került.

— **Katonai hangverseny.** Holnap szombaton este 8 órától kezdve a cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara fog játszani a »Magyar király« kávéházban A hangverseny műsora:

1. Nyitány. Czigányó operához Balfetől 2. »Bányamester« keringő Zellertől. 3. Abránd Zsidónó operából Halevytól 4. »Franzensbadi vadászok« polka fr. Oelschlegeltől. 5. Nyitány »Giralda« operához Adámtól. 6. »Szirénvarázs« keringő **M a l a t e u f e l t** től 7. »P i k á n s l a p o k « egyveleg **K o m z á k t** ó l 8. »Falukedvence« Polka mazurka Krausztól. 9. Indus szemle jellemdarab Albertitől. 10. »Reggel a hegyek közt« Fuvola solora Briccialtól. 11. Színházi négyes Strausztól 12. Magyar induló Barnától.

Színház.

M Ū S O R.

Pénteken, jan. 27-én: A z s i d ó n ó ; opera.

Szombaton, jan. 28-án: A z s i d ó n ó opera.

Vasárnap, jan. 29-én, délután: 1848. (H a d a k u t j a.) este: A p a r a s z t k i s a s s z o n y.

A B A B A.

Tegnap ismét zsufoolt ház tapsolt a Babának. Az előadás — leszámítva némi kedélyeskedéseket — a szokott jó volt. Ezekre a »kedélyeskedésekre« vonatkozólag azonban ki kell jelentenünk, hogy a színházban első sorban a közönségnek van joga mulatni, a szereplők kötelessége egyedül a mulattatás. Neveket most nem említünk, mert hisszük, hogy a tegnapi dolgok nem fognak többé előfordulni. **F. K a l l a y** Lujza Laneolot szerepében, **K a p o s i** Józsa, mint Alézia tegnap is igen jók voltak. A közönség érdeklődéséből ítélve a Baba még igen sok előadást fog érní színpadunkon.

* **A zsidónó** mai előadásán — **C s a t á r** makacs rekedtsége miatt — Brogni bibornok szerepét már **S e b e s i B.** Vilmos fogja énekelni. — Ugyancsak ő fogja holnap este is játszani e szerepet, mely az ő legjobb szerepei közé tartozik. Felhívjuk a közönség figyelmét az érdekes vendégszereplésre.

* **Uj népszínmű.** A budapesti Népszínház legközelebbi ujdonsága egy eredeti magyar darab lesz. Hevesi József és Karczag Vilmos Hajnali harangszó című népszínműve, melyben Blaha Lujza játszsa a főszerepet. A színpadi próbákat már megkezdték. Igazán szép, hogy a népszínházban még »népszínműveket« is előadnak.

Patti Adelina.

— Apróság egy nagyművésznőről. —

Budapest, jan. 26.

Patti meg esküszik örök hűséget Cederstrom bárónak

Si vous n'avez rien a ma dire... Ki ne emlékeznék erre az érdekes románczra, a ki a hetvenes esztendőök utóján volt ábrándozó bakfis, verseket firkáló, iskolakerülő siheder.

Mintha most is hallanám holdsugaras estékben, hogy énekelte egy nefelejtis szemü széke leány.

Férjhez ment egy műépítészhez és Be recz Károly bátyánk szerint: „Piros, kővér asszonyság lett — épen mint az édes anyja. Ezt az érdekes románczot Madame Rothschild szerezte és nálunk Patti Adelina tette népszerűvé, egy redui hangversenye alkalmával.

Attól az estétől kezdve minden leány ez zél aposztrofálta az udvarlóját — éstiz-tizenöt esztendő múlva a szobaleányok énekeltek jurra vixolván a szalon.

A dal elkopott, de örökifjúnak maradt a diva, a ki holnap harmadszor ölti föl a Hymen rózsabilincset Csai-fi-nosi pompás kastélyában.

Az ünnepelt énekesnő olasz eredetű, hamisítatlan színésznő Atya Patti Salvator, a negyvenes évek elején ismert jeles tenorista volt, Adelina második leánya volt szüleinek, az első, Carlottát, miután sántasága folytán nem találták színpadra alkalmasnak, zongoraművésznőnek képeztették. De Carlotta semmi kedvet sem érzett a zongorához, s mint koncert énekesnő járta be Európa városait, egészen 1889 ben bekövetkezett haláláig.

A család gyöngye a kis Adelina volt, a ki, mint ezt indiszkrét színházi évkönyvek beu láthajuk, 1843 február 9-én született Mad ridban.

Már mint kis leány, úgy rátermett az éneklésre, hogy atyja szerepeit a kit otthon próbált zongora mellett, — majdnem betűre tudta.

Patti Adelina később sógora Strakosch Móríc képezte.

A leány könnyűséggel énekelte a magas gíg s valódi éneklő csoda lett.

Európa publikumát rohammal hódította meg az új csillag.

London, Páris, az lesz negy staggiónek babért és gyémántokat termeltek a di vának.

Párisban a második császárság korára esnek fénynapjai.

Valóságos Patti-láz uralkodott akkor a szajnaparti fővárosban és a kalandor császár neje a ragyogó szép Montijo Eugénia mint honfűrsát is nagyon protezsálta a sanyol énekesnő.

Ere az időre esik házassága de Caux márkival, III. Napoleon főlovászmesterével, a mely házasságot szintán a császárné segített elő. Mikor Patti Adelina Magyarországra jött, már ugy szólván delén volt a karrierjének.

Olasz énekesekkel énekelte a Redutban, néhány dalt és a Cimarosa Matrimonio szeg retto című vig opera néhány jelenetét. Csak mikor harmadszor járt Budapesten. lépett föl operában akkor is egy olasz társulattal, még pedig a Népszínházban, irtózatosan felemelt helyárák mellett.

Azért zsufolva volt a színház. Termett akkoritan nálunk is a Patti entuziasta mint a gomba.

Az öreg Brassai, százéves korában elhunyt polihistorunk például egyetlen hang versenyt, egyetlen föllépését sem mulasztotta volna el.

Oriási feltűnést keltett egy izben a zene kedvelő öreg ur, mikor a vasutról egyenesen a Redutba hajtatva, vállán pléddel, nyakában gukkerrel, kezében pedig régi divatu himzett pakkaskával, integetett egy. az első sorban ülő, erdélyi mágnas asszony felé.

Már a jegyszédők görbe szemmel néz ték a furcsa alakot, s egy épen meg akarta szólítani, mikor hirtelen hozzárohant egyik — mert zeneszerzőnek s népszerűnek:

— Hagyja azt az urat az istenért, hiszen az a híres Brassai és még Londonba is úgy jár el hangversenyre, a hol Viktória királyné is ott van egész udvarával.

Rendkívüli Patti imádó volt néhai Bizay Miska is, a nemzet bárója.

A mai generáció már nem igen emlékezik arra a parókás, festettbajuszu öreg urra a ki híres alakja volt a régi Pesnek.

Az en gyermekkoromban még mindig ott álldogált délelőttönként a Korona kávéház előtt, s ha egyszer egy felesztendőben elvisz utam a váci-utczába — meg mindig keresem ezt a groteszk figurát.

Patti budapesti vendégszereplése alatt történt, hogy Bizay mindenaron hallani akarta tőle a Traviatát.

A nemzet bárója azonban közmondásosan fukar volt, de még ifjabb éveiben nagyon meg is szokta a potyát.

Hogyne, mikor a negyvenes, meg az ötvenes esztendőökben olyan gavalléroknak, — mint Wenckheim Béla, Csernovics Péter, meg a híres Ilkey-fiuk, volt rendes páhoiy-vendége.

Azok a régi urak mind ugratták Miskát, mulatták rajta, s eltűrték, mert kitűnő elefánt volt, azonfelül a fiatal, kezdő művésznőket, — a szép masamód leányokat senki sem tudta jobban rábeszélni, — hogy fogadják el az általa ajánlott gavallier udvarlását. Az újabb generáció azonban nem találta már mulatságosnak Bizayt s mind jobban kikopott a Nemzeti kaszinóból, meg a páhoiyokból is.

De ő neki hallani kell Patti! Furfangosan tervet eszelt ki, s azt végre is hajtotta.

Tavaszi lebernyeges kabátja alatt ugy-nevezett tábori székelt rejtett el, — olyat, a minőt csak vadászatok alkalmával szokás használni s összehajtott állapotban bothoz hasonlót. Aztán re bene gesta, nagy léptekkel rohant a Népszínház fele. — a csarnokba könnyen becsuszott, — de egy óvatlan pillanatban becsuszott az erkélyre vezető bejárat hoz is.

— A feleségem haldoklik. Sch . . . tanár itt van a színházban a szegénynek csak ahhoz van bizalma, ereszszen be csak egy pillanatra, kihívassam.

Szavalt a nőtlenül elhalt Bizay a jegyszédőnek.

Siralmas pofát vágott, talán sirt is és na gyobb nyomaték okáért óthatos nyomott a pirosstíllás szolga markába.

Boldogtalan férj, haldokló asszony — az nagy sor . . .

A szolga sem volt fából, beeresztette a báró urat.

Alig volt bent, s az erkély leghátulsó sorai felé tartott, s ott egyik pad végében kinyitotta székét s olyan kényelmesen rátelepedett, mintha legalább is Rákosi, az akkori igazgató lett volna.

Csak akkor csapta össze hamar székét, ha a vörösatillás jegyszédő benyitott — s ismét egy másik széksor végében ütötte föl sátorfáját.

Igy hallgatta végig Patti s az utolsó felvonás haldoklási jelenete alatt, mikor pesti szokásként megkezdődött a vándorlás, észrevétlenül elpárolgott.

A vidéken is megfordult Patti Adelina, nevezetesen Aradon meg Temesváron. Arad, a gazdag, műszerető, elegáns város publikuma elhalmozta minden kitüntetéssel a divát élén Atzél Péterrel, a dús gazdag, gavallier főispánnal.

A hangverseny utáni napon Temesvárra kellett volna menni Patti-nak, de a hófúvás miatt elakadt a vonat.

— Sebaj, — biztatja Atzél — elviszem én a saját négy lovamon, magam hajtok, nap szálat előtt a Trombitásnál állunk meg.

Patti, aki viláért sem akart vinkulomot fizetni, ráállt az ajánlatra.

Nem vágatott még egy a mesebeli tüzes sárkány sem, mint akkor az Atzél Péter négy telivére.

Szakadt rólok a tajték, reszkettek a nemes állatok, de a gavallier be akarta szavát váltani és egyre pattogott az ostor.

Az alkonyuló nap sugarait vetette a bányási rónára, mikor a fogat megállt Temesvár régi, híres vendégfogadója: a Trombitás előtt. A két hátulsó ló csak egyet nyújtózkodott, aztán pedig fölvette a néhai nevet.

De Patti énekelte este és mit bánta a gavallier főispán, hogy vagy kétezer forintjába került ígéretének a beváltása.

Patti Adelina még 1890 ben, tehát kilencz év előtt, Nizzában 15.000 lírát kapott és az előadásokra annyira tódult a publikum, hogy egy ismert orosz diplomata nővére 1000 frankot adott egy izben a páhoiy-lyáért.

Akkor már Nicolini neje volt a diva, mi után előzetesen egy európaszerte nagy port vert válópörben fölbontotta De Ceux márkival 1868 ban kötött házasságát.

Néhány év előtt nyugalomba vonult a diva s idilli boldogságban élt Nicolinnal Craig-y nosi pompás nastélvában. Boldogságukat a halál zavarta meg, elragadva a széphanu tenoristát a kinek a kastély parkjában emeltetett pompás mauzoleumot gyászoló özvegye.

Rózsát és nefelejtset hordott reá és sirt napestig Patti Adelina sirt sokáig — évekig végre megvizsgáldott s holnap esküszik újra örök hűséget Cederstrom bárónak, a dalias svéd gavallérnak.

Mézesheiteiket valószínűleg nem Craig-inosban töltik majd. Patti Adelina jóízű asszony és nincs izléstelenebb valami, mintha az új férjet minden a legrégebbre emlékezteti. Elég bosszantó a másodikra nézve a nélkül is, hogy volt első — Patti-nál hozzá még két első is.

Czeleszita.

CSARNOK.

A doktor ur receptje . . .

Irta: Kupcsay Félix.

(Folytatás.)

Estefelé már csak ketten Sárkány és Csongrádi maradtak lent az ispotályban. — Sárkány nem engedte, hogy lampát gyujtsanak. Olyan jól esett szemének a félhomály. Ledőlt az ágyra s mialatt elgondolta, hogy holnap, vagy meg ma éjszaka csaknem közvetlenül mellette egy lélek fog elszállani a testből — olyan végtelen, megmérhetlen nagy részvétet érzett szívében. — Apját, sem anyját nem tudósították betegségéről. Tán szülei sincsenek szegény Csongrádinak! — Olyan összehuzódott, félénk gyermek is volt mindig az a fiu. Pedig, milyen jó tanuló, — az osztály esze volt. És most? — — — be kár érette, óh be kár! — — De tán nem is lett volna olyan nagy beteg, — de eleinte neki sem hittek, — azt mondták, ő is szimulál, — tettei magát, még sunyibb mint a többi, alamuszi, — Hoffman cseppeket adtak neki a helyett hogy neki rendeltek volna kirántott csirkét és ó-bort egy literrel. De hát ő ingyenes növendék; a ruhája sem volt valami uri fiura való, az arca pedig erélyt, akaratot kifejező s nem báránytekinetű, alázatos. Az olyat pedig itt nem szeretik. Senki sem törődött vele, hagyták fejlődni a bajt s most már eltojgák temetni, holnap — holnapután. Ha a kórda sok tekintetben felszerelési hiányokban szenvedett is, — egy tárggyal bőven el volt látva. — Csupa szent kép borította a falakat. A szent Háromságtól Imre magyar hercezig minden nevezetesebb szent képviselve volt. Régen függeszthették fel azokat a falakra, mert már szinte mindeniken az oszlás foltjai mutatkoztak, s a zajtalan magányban csaknem egészen öntudatlanul fohászokodott Sárkány valamennyi szenthez, hogy gyógyítsák meg Csongrádyt, hogy lágyítsák meg a tanárok szívét s inkább pusztítsák el páter Serafint, ki ugy buktatja a szegény diákokat, mint a mesebeli szabó a legyeket.

Sokáig tűnődött így magában. Gyermek lelkének filozófiájával keresett igazságos ité-

ette a bán
Temesvár
mitás előtt.
ajtózkodott,

bánta a ga-
forintjába

tehát ki-
lírát ka-
tódult a
diplomata
a páho-

a diva, mi
nagy port
ux márkival

a vonult a
Nicolinivel
Boldog-
ragadva a
astély park-
eumot gyá-

rea és sirt
g — évekig
sküszik újra
k, a dalias

em Craig-i-
jóizlésű asz-
mi, mintha
e emlékez-
nézve a nél-
hozzá még

Czeleszita.

je . . .

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

Sárkány és
tályban. —
pát gyujtsa-
a félhomály.
dolta, hogy
saknem köz-
elszállani a
rhetlen nagy
ját, sem any-
Tán szülei
! — Olyan
s velt min-
muló, — az
— be kár
nem is lett
de eleinte
ák, ő is szí-
nyibb mint a
ppeket adtak
beltek volna
literrel. De
ruhája sem
arcza pedig
báránytekin-
nem szere-
hagyták fej-
jájék temetni,
oda sok ten-
szenvedett
olt látva. —
akat. A szent
zegig minden
e volt. Régen
kra, mert már
tjai mutatko-
saknem egé-
Sárkány va-
gyítsák meg
g a tanárok
ter Serafint,
okat, mint a

letet gondolatai számára s közel volt ahhoz, hogy ruhástul elszenderegjen a vánkások között.

De a Csongrády sorsa minduntalan felébresztette. Nem bírt szabadulni attól a gondolatától, hogy az a szegény lélek éhen hal meg ebben az intézetben. Ott hagyják elpusztulni s olyan ridegen térnek napirendre fölötté. Sirt ásnak számára, behantolják s az osztálytársaknak bosszusága árán vásárolt koszoru lesz az egyetlen dísz.

Az a doktor is olyan szivtelen. Nincs benne egy porszemnyi szeretet, odaadás.

— Oh, ha én doktor volnék — sóhajtott fel — ott ülnek éjjel-nappal betegem mellett, lesném minden szusszanását, szeme pillantását, szíve dobbanását. Egy bűvös varázslót, bűbájos embert látna bennem a beteg s belé oltanám azt a tudatot, azt az elhatározást: — »Meg fogok gyógyulni«, »Meg akarok gyógyulni« és gyüleletet érzett az orvosok ellen, kik nem teljesítik kötelességüket. fellázadt lelkében az egész intézet ellen — melyben annyi a tévedés — s szeretne volna mindenestül a levegőbe röpteni.

— A másik szobájátja kinyitott s áthaladt a kis Csongrády gyerek lázas hadarása. Mellette a bibliából olvastak az ápolónők. Olyan csodálatos volt; mintha néhol a »naimi ifjú történetébe« bele talált volna az eszméletlen fiu tarka beszéde.

Sárkány nem bírt tovább fekvé maradni. Ugy érezte, hogy annak a betegnek utolsó pillanatait legalább meg kell édesíteni. Mégegyszer bizonyára magához fog térni. Lásson valakit, ki könnyezik fölötté. Lábujhegyen besomfordált a másik szobába. az asszonyok bosszus tekintetével találkozott. Mosolylyal felett megdöbbenésökre s tudokra adta, hogy ő nem fél semmitől. — Vele az Isten. Elvette a lámpa sértő fényét a beteg arcáról és sokáig, hosszasan behatóan nézte. — Szép volt, olyan édes volt, — félig már halott volt.

— Magok csak a bibliát olvassák és senkinek sem jut eszébe, hogy itt más dolog is volna — fakadt ki egy pár perc múlva. — Sok farizeus! Képmutató!

— Mi tetszik már megint az urfinak? Mindig csak paranüsolni szeretne! Már ugyis hiába minden: Szentelt víz hem használt, tömjén füst nem használt, — a többi csak méreg! — fortyant fel Biri asszony.

— Nem a féle kell ide — rivalt rá Sárkány. Hangja éles volt a döhtől enynyi nembánomság láttára.

— Papot kozassanak! — nem látják, hogy egy fél óra múlva már hiába! — Szava csuklott; — fázott egész testében, olyan hüvös volt a szobában.

— Igen papot! — ismételte. Fel kell neki adni az utolsó kenetet. Keresztény katolikuskis fiu. Illó, hogy legalább ezt megadják neki! — Ertik-e már? — az utolsó kenetet!

— Oh! — nem! — nem! — még élek — szólott most valaki. — Élet! olyan rémesen hangzott. Mintha valami földalatti hang lett volna; — és a Csongrády gyerek mozgatta a száját, — kinyitotta szemeit, felemelte jobb kezének mutató ujját — mintha tiltakoznék Sárkány rendelete ellen.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A selyemtenyésztés emeléséhez.

A politikai és közgazdasági tekintetben oly bizonytalan helyzetnek nem szabad a magyar mezőgazdaság figyelmét akkorra mértékben a maga számára lefoglalni, mely ezt a legfontosabb közgazdasági tényezőzt ingerelhetné, vagy valamilyen károsíthatná. A földmívelésügyi miniszter, áthatva e felfogástól, egy pillanatra sem tévesztette szem elől a mezőgazdaság nagy és fontos ezéljait s minden rendelkezésére álló eszközökkel iparkodott e ezélokát előmozdítani.

A marha és sertéskivitel mindenkor fő-

gondja volt a magyar kormány, de a mezőgazdaság többi s főleg a mellékágai is alapul szolgáltak azoknak az intézkedéseknek, melyek már a legközelebbi időben megfogják érlelni a kívánt gyümölcsöket.

A bortermelés, az állat, gyümölcs-, szárnyas állat-, selyemtenyésztés, kenderművelés és erdészeti ügyek folytonos haladásukban mindenki munkájára és segítségére rá vannak szorulva, a ki ez irányban valamit tenni képes.

Semmi erő, a legjelentéktelenebbet sem szabad mellőzni, mert maga a nagy koncepczió ritkán hozza meg a kívánt sikert, ha a kisemberek és kézimunkások közreműködéséről lemond.

Egyik ilyen ága a mezőgazdaságnak, hol az örvendetes siker elérése vegett mindenki nek közre kell működnie, a selyemtenyésztés.

Nem csak a nagy koncepczióra van itt szükség, mely a földmívelésügyi minisztériumból kiindulva, az egész országban követel terjesztést; az ország egész értelmiségének, hadúságoknak és községeknek, papoknak és tanítóknak, a sajtónak s különösen a vidéki sajtónak közreműködésére van szükség, hogy hi vekeket szerezzünk a selyemtenyésztésnek és a kisgazdákat fellelkesítsük a mezőgazdaság elnyereséges mellékága iránt.

Bizonyítom mindenki belátja, kivált a kisgazda, hogy az uralkodó rossz viszonyok közt a magyar mezőgazdaság utalva van minden erő és eszköz kihasználására s hogy a selyemtenyésztés jövedelmező mellékkereset, de a magyar földmives szokását, a ki a régi hagyományok szerint dolgozik s minden újítás elől elzárkózik, mindig újból, és újból kell legyőzni: mindig új bizonyítékokat és indokokat kell felhozni, hogy a földmívelőt a selyemtenyésztés hívévé tegyük, őt annak hasznosságáról meggyőzzük.

Ez a feladat a jelen esetben az egész magyar értelmiségre és a sajtóra és — ismételjük — főleg a vidéki sajtóra hárul, mely egyedül képes a kellő propagandáról gondoskodni.

Ebben az értelemben teljesítjük mi is kötelességünket, midőn azt a hazafias felhívást intézzük a községi előjárókhöz, jegyzőkhöz, papok és tanítókhöz hogy nyérjék meg a kisgazdákat a selyemtenyésztés eszmélyének s őket egy gazdasági mellékág folytatására buzdítván, az ország és a szegényebb lakosság számára mentsek meg azokat a milliókat, melyek különben visszahozhatatlanul elvesznek.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég jelentése. —

Debreczen, január 27.

Készáru 5 magasab

Okt. buza	9.63—9.64
Tav. buza	8—8.01.
Tav. rozs	5.90—5.91
Tavaszi zab	4.86—4.87
Majusi tengeri 1899	
Julius tengeri	
aug.—szep. tengeri	

Kőbányai sertéspiacz. j a n u á r 25. Magyar elsőrendű: Fatai nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 56—57 krajczarig Közép (p. kint 251—320 klg. sulyban) 58—59 kr. Könnyű (páronkint 250 klgig terjedő sulyban) 56—58 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kg. felüli sulyban) 56—57 krajczarig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 57—58 krajczarig. Könnyű (páronkint 240 kilogr.-ig terjedő sulyban) 58—59 krajczarig

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárok bejelentettek 10556 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3928 drb fiatal sertés 4382 darab magyar hizott sertést, összesen a 551 darabot. Az üzlet pang.

Sertésleltékszám: 1899. évi január hó 23-ik napján volt készlet 57759 darab, 1899. január hó 23. napján felhajtott 615 darab, 1899.

január hó 23. napján elszállított 1000 darab, 1899. január hó 23. napjára maradt készletben 56759 darab. — A hizott sertés üzleti zuyzata: laanya.

Jezésekgy: kilogrammonként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 49—49 krajczaron, kivételesen 50 krajczaron, középminőségű sertés 46—47 krajczaron, könnyű sertés 41—43 krajczaron, fiatal sertés 36—39 krajczaron.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi patroleum rakodánál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése január hó 12-én. Készlet 816 darab. Erkezett 847 drb, összes felhajtás 1663 darab, elszállított budapesti fogyasztásra 872 darab, eladatlanul esulymaradt 791 darab. — Napi árak: 120—visszkigr, sulyban 44—46 krig. 220—280 krig. 180 ban 44—47 krig, 320—380 kg. sulyban 45—47 krig. Öreg nehéz 44—46 krig. Kivételes árak — krig. Malacok 36—40 krajczarig A vásár hangulata élénk volt.

Borjuvásár. j a n u á r 21. Felhajtott 147 szopós, borju rugott párány, 616ál, 122 9 belföldi, 24 tiroli, 160 bécsi öltött borju. A pangulat élénk.

Buza. Tiszavidéki. 100 m n. 80 k. 9.15 frton, 100 m n. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 79.5 k. 9.10 forinton, 100 mm. 81 k. 8 forint 80 krajczaron, 150 métermézsza 80 k. 9 forint 15 krajczaron, 300 mm. 79.5 k. 9.15 frton, 100 mm, 73 k: 9 15 forinton, 100 mm. 77 k, 6.15 forinton, 100 mm 80 k. 9.30 forinton, 150 mm, 80 k. 9.10 forinton, 100 mm 79.5 k. 9 forint 20 krajczaron, 100 mm, 79.5 k. 9 forint 15 krajczaron vegyes, 400 mm. 79 k. 9.12 és fél krajczaron vegyes, 100 m n 80 b. 9.25 forinton vegyes, 2500 mm. 78.5 k. 8.90 forinton, 500 mm. 76.5 k, 8.40 frton, mind három hónapra:

Pestvidéki, 300 mm, 80. k. 9.10 forinton sárga, 1.50 mm. 80 k, 9 forint 10 kron sárga 100 mm, 80 k, 9.20 forinton 100 mm. 79 k 9.20 frton, 100 mm. 80 k: 9.30 forinton 100 mm, 79 k, 9.3 0 forinton, 200 mm, 80 20 8.60 frton sárga, 100 mm. 77.5 k. 8 forint k. kron sárga, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 10 kron sárga, 200 mm. 81.5 k, 9.25 forinton 200 mm, 80 k. 9.25 forinton, 100 mm. 79 k 8.85 forinton vegyes, 100 mm. 79.5 k. 8.90 forinton 300 mm. 77.5 k, 8.90 forinton 100 mm, 77 k. 8.90 forinton. 100 mm. 78 k 9.— forinton sárga, 200 mm, 78 k. 8.90 forinton, 100 mm. 78.5 k, 8.70 forinton 300 mm, 77 k, 8.90 forinton, 100 mm. 79 k: 8.90 forinton 200 mm, 78.7 k, 8.90 forinton, 100 mm, 78 k 8.90 forinton 100 mm, 86.8 k. 8.90 forintos mind három hónapra.

□ Bányási. 100 mm, 79 k. 9.10 forintot, m. 8 m 77 k 8.60 frton vegyes, 200 mm, 01 k74060 forintos vegyes, mind három hónapra Tengeri az egyedüli szilárd cikk. A hideg időjárás folytán jobb az érdeklődés s helyben 460 frtot, budapesti paritásra 4 45—4 58 frtiz fizetnek Nagybecskerekén 200 mm.-ért 4—frtot fizettek prompt szállításra.

Szerbiai, 2000 mm. 78 k, 7.25 forintos, három hónapra.

Felsőmagyarországi. 108 mm. 779 k frt 60 krajczaron, három hónapra.

Dunavid. 400 mm. 74 k, 9 forint 70 krajczaron, három hónapra.

Felvidéki. 300 mm. 76 k. 10 forint — krajczaron 200 mm. 76 k. 9 forint 95 krajczaron, mind három hónapra,

Tiszav. 100 mm. 81 k. 10 forint 20 krajczaron, három hónapra,

Raktárúru 5620 mm, 76 k. 10 forint 12 krajczaron, 2000 mm. 77 k. 10 forint 10 10 krajczaron, 3700 mm. 77 k. 10 frt 20 krajczaron, mind három hónapra.

Bácskai. 100 mm. 76 k. 10 forint 20 krajczaron, 100 mm. 72 k, 9 forint 55 kron, mind három hónapra.

Rozs változatlan, jobb minőségű 8 frt 05, gyengébb 7 frt 97 és fél krral kelt helyben, 8 frtért pesti paritáson.

Zab. 100 mm 6 frt 02 és fél krajczaron 100 mm 5 forint 95 kron. készpénzfizetés mellett.

Bérkocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra		
Égész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. n. 1-ig vagy d. n. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra		
Fél órára	40	30
1 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért		
Beállapodás és visszajövetel nélküli a város körülményein belül	50	30
IV. Meghatározott járatok		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végkiutazást a templomban történő, a temetőbe és vissza	2	1 40
A háztól tetszőleg a temetőbe ki és vissza	1 20	80
A színház melet	1 20	80
A színházról jövet	1 20	80
Baromly vasuti indóház vagy raktárhoz a pályán enet vagy jövet kasszával	50	30
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 krajczár díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csútkorgyár, legényegyház, kertészeti egyesület és gimnáziumhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövetel egy órai várakozással a nagyerdői úrdóházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	70
Menet és visszajövetel 1 órai várakozással minden további órára	60	40
Menet és visszajövetel 1 órai várakozással minden további órára	1 20	80
Minden következő órára	40	30
Katonai lakományához (a katonai lövöldéhez) menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövetel 1 órai várakozással minden további órára	60	40

413.577.578.727.
1899.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező következő földbirtokoknak:

1. „Belső Ohat“ és „Medgyes“ nevezetű a vaspálya által elfoglalt terület bezámitásával 3851 holdat 840 ölet tevő birtoknak,

2. „Telek háza“ (Külső Ohat) nevezetű a vaspálya által elfoglalt terület bezámitásával 4067 holdat és 1559 ölet tevő birtoknak.

Az 1900 évi október 1-től 1912. év október 1-ig terjedő egymás után követ kezű 12 évre haszonbérbe adása iránt a szóbeli nyilvános árverés a f. 1899. év február hó 7-ik napjának d. e. 9 órára a városház székházának nagytermébe kitűzetett.

Az árverési illetve bérbeadási feltételek a város számvevői hivatalánál megtekinthetők.

Ez alkalommal azonban zárt ajánlatok el nem fogadtatnak a kikiáltási ár a „Belső ohat“ és „Medgyes“ nevezetű birtokra 29.600 frt (Huszonkilenczezer hatszáz frtban) a „Telekháza (Külső ohat) birtokra pedig 38.250 frt (Harmincznyolcz ezerkétszáz ötven frtban) állapittatik meg.

Tartoznak árverelő a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben bánat pénzül az árverelő bizottság kezéhez letenni.

Utó ajánlatok nem fogadtatnak el. Debreczen 1899. január 21-én.

A városi tanácstól.

alapkolet

Vasuti menetrend
Érvényes 1898. Október hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczenből indul		Vonat	Erkezik	
Debreczen-Budapest (M. áll. v.-tól.)				
P-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonalat	1.28	délután
P-Ladány	3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.13	délután
P-Ladány	8.15 este	Személyvonalat	9.45	éjjel
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonalat	1.50	délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonalat	8.10	este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonalat	5.45	reggel
Debreczen-M-Sziget				
Királyháza	5.22 reggel	Személyvonalat	1.10	délután
M-Sziget	3.— reggel	Személyvonalat	9.50	déllelőtt
M-Sziget	3.56 délután	Személyvonalat	10.50	éjjel
M-Sziget	6.55 este	Gyorsvonalat	11.25	éjjel
Szatmár	8.20 este	Tv. sz. sz.	12.46	éjjel
Debreczen-Szerencs				
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonalat	11.26	déllelőtt
Szerencs	4.01 délután	"	7.07	este
Szerencs	7.05 este	"	10.30	éjjel
Debreczen-Füzes-Abony				
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonalat	10.24	déllelőtt
Tisza-Füred	4.16 délután	"	7.56	este
Debreczen-Nagy-Léta-Vértés				
N.-Léta-Vértés	8.35 reggel	Vegyesvonalat	10.43	déllelőtt
N.-Léta-Vértés	4.21 délután	"	6.15	este
Debreczen-Tisza-Lök				
B.-Szt-Mihály	5.28 reggel	Vegyesvonalat	9.17	déllelőtt
H.-Nánásig	4.06 délután	"	7.29	este
H.-Nánásig	11.20 délelőtt	"	1.18	délután

* Minden kedden.

Budapest-Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat	Indul	
Budapest-Debreczen				
P-Ladány	7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.05	reggel
P-Ladány	5.14 reggel	Személyvonalat	4.06	reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonalat	9.15	déllelőtt
Budapest	6.50 este	Gyorsvonalat	1.55	délután
Budapest	2.40 éjjel	Személyvonalat	7.05	este
M-Sziget-Debreczen				
Szatmár	7.51 reggel	Személyvonalat	4.—	reggel
M-Sziget	12.16 délután	Személyvonalat	6.—	reggel
Királyháza	6.54 este	Személyvonalat	1.22	délután
M-Sziget	8.54 reggel	Gyorsvonalat	4.50	reggel
M-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonalat	3.50	délután
Szerencs-Debreczen				
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonalat	5.—	reggel
Szerencs	12.21 délután	Személyvonalat	9.07	déllelőtt
Szerencs	7.57 este	Személyvonalat	5.13	délután
Nagy-Léta-Vértés-Debreczen				
N.-Léta-Vértés	7.18 reggel	Vegyesvonalat	5.25	reggel
N.-Léta-Vértés	3.13 délután	"	1.05	délután
Tisza-Lök-Debreczen				
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonalat	5.06	reggel
Tisza-Lök	6.41 este	"	2.40	délután
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30	délután
Füzes-Abony-Debreczen				
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonalat	4.18	reggel
Füzes-Abony	5.36 délután	"	11.35	déllelőtt